על כל מושב שב חוץ מן הקורה. שמא תפול: כאסטמא לפרולא. דרקונא. נחש: שמטיה לכרכשיה. חלחולת שהרעי יולא בו אניי״ר בלע״ו. שמועיל לברול כך מועיל לגוף יציאה להפנות: אדכפנה שקורין טבחי״א: ואמר להרגך וחחם עליך. דוד אמר לשאול כן אכול. שאם חשהא תעבור ממך חאות המאכל ואין המאכל מועיל: - בנאתו מן המערה שנכנס בה לפנות וכרת דוד את כנף מעילו עד דרסחה קדרך שפוך. קודם שתלטנן. משל הוא זה כשאתה לריך ואמר להרגך הקב"ה התיר לי להרגך: הסורה אמרה וכו'. אם

> תניא בן עזאי אומר על כל משכב שכב חוץ מן הקרקע על כל מושב שב חוץ מן הקורה אמר שמואל שינה בעמוד השחר כאסממא לפרזלא יציאה בעמוד השחר כאסטמא לפרזלא בר קפרא הוה מזבן מילי בדינרי עד ידכפנת אכול עד דצחית שתי עד דרתחא קדרך שפוך קרנא קריא ברומי בר מזבין תאני תאני דאבוך זבין אמר להו אביי לרבנן כי עייליתו בשבילי דמחוזא למיפק ביה בחקלא לא תחזו לא להך גיםא ולא להך גיםא דלמא יתבי נשי ולאו אורח ארעא לאסתכולי בהו ירב ספרא על לבית הכסא אתא רבי אבא נחר ליה אבבא אמר ליה ליעול מר בתר דנפק אמר ליה עד השתא לא עיילת לשעיר וגמרת לך מילי דשעיר לאו הכי תנן יימדורה היתה שם ובית הכסא של כבוד וזה היה כבודו מצאו נעול בידוע שיש שם אדם מצאו פתוח בידוע שאין שם אדם אלמא לאו אורח ארעא הוא והוא מבר מסוכן הוא 🌣 דתניא רבן שמעון בן גמליאל אומר עמוד החוזר מביא את האדם לידי

בית הכנסת קפנדריא: **מנא**יליף. רקיקה ממנעל: פונדחו. הוא בעמוד החוזר אם ישוב לאחוריו הזור חלול שנותנין בו מעות: הדרוקן סילון החוזר מביא את האדם לידי ויחזור העמוד: הדרוקן. כרסו לבה: ואימא ירקון רבי אלעזר על לבית הכסא אתא ההוא יפרסאהי דחקיה קם ר' אלעזר ונפק אתא דרקונא שמטיה לכרכשיה קרי עליה רבי אלעזר יואתן אדם תחתיך פאל תקרי אדם אלא אדום: יואמר להרגך ותחם עליך ואמר ואמרתי מיבעי ליה ותחם וחםתי מיבעי ליה אמר רבי אלעזר אמר לו דְוד לשאול מן התורה בן הריגה אתה שהרי רודף ותחם וחםתי מיבעי ליה אמר רבי אלעזר אמר לו דְוד לשאול מן אתה ∞והתורה אמרה בא להרגך השכם להרגו אלא צניעות שהיתה בך היא חסה עליך ומאי היא דכתיב יויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו תנא גדר לפנים מן גדר ומערה לפנים ממערה להסך אמר ר' אלעזר מלמד שסכך עצמו כסוכה: יויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלם אמר ר' יוסי בר' חנינא כל המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה את כנף המעיל אשר לשאול בלם אמר ר' יוסי בר' חנינא כל המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה מהם שנאמר יוחמלך דוד זקן בא בימים ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו: יאם ה' הסיתך בי ירח מנחה אמר רבי אלעזר אמר ליה הקב"ה לדוד מסית קרית לי הרי אני מכשילך בדבר שאפי' תינוקות מנחה אמר רבי אלעזר אמר ליה הקב"ה לדוד מסית קרית לי הרי אני מכשילך בדבר שאפי' תינוקות של בית רבן יודעים אותו דכתיב לכי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כפר נפשו וגו' מיד יועמוד שמן על ישראל וכתיב יויםת את דוד בהם לאמר לך מנה את ישראל וכיון דמנינהו לא שקל מינייהו כופר דכתיב ייויתן ה' דבר בישראל מהבקר ועד עת מועד מאי עת מועד אמר שמואל סבא חתניה דרבי חנינא משמיה דרבי חנינא משעת שחימת התמיד עד שעת זריקתו רבי יוְחנּן אמר עד חצות ממש: יוויאמר למלאך המשחית בעם רב אמר רבי אלעזר אמר ליה הקב"ה למלאך מול לי רב שבהם שיש בו ליפרע מהם כמה חובות באותה שעה מת אבישי בן צרויה ששקול כרובה של סנהדרין: יובהשחית ראה ה' וינחם מאי ראה אמר רב ראה יעקב אָבינו דכתיב 13 יראה לו השה רבי שנאמר יעקב כאשר ראם ושמואל אמר אפרו של יצחק ראה שנאמר 14אלהים יראה לו השה רבי יצחק נפחא אמר כסף כפורים ראה שנאמר 15 ולקחת את כסף הכפורים מאת בני ישראל וגו' רבי יוחנן אמר בית המקדש ראה דכתיב ייבהר ה' יראה פליגי בה ר' יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני חד אמר כסף הכפורים ראה וחד אמר בית המקדש ראה ומסתברא כמאן דאמר בית המקדש ראה שנאמר ייאשר יאמר היום בהר ה' יראה: לא יכנס אדם להר הבית במקלו וכו': יימאי קפנדריא אמר רבא קפנדריא כשמה ורב חנא בר אדא משמיה דרב סמא בריה דרב מרי אמר כמאן דאמר אינש אדמקיפנא אדרי איעול בהא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ייהנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא מותר לעשותו קפנדריא רבי אבהו אמר יאם היה שביל הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא מותר לעשותו הביל אבהו אמר יאם היה שביל מעיקרו מותר אמר ר' חלבו אמר רב הונא יהנכנס לבית הכנסת להתפלל ואו מותר לעשותו קפנדריא שנאמר דובבא עם הארץ לפני ה' במועדים וגו': ורקיקה מקל וחומר: אמר רב ביבי אמר ר' יהושע בן לוי דכל הרוקק בהר הבית בזמן הזה כאילו רוקק בבת עיגן שנאמר יְּוֹהיה עיני ולבי שם כל הימים אמר רבא רקיקה בבית הכנסת שריא מידי דהוה אמנעל מה מנעל בהר הבית אסור בבית הכנסת מותר אף רקיקה בהר הבית הוא דאסור בבית הכנסת שרי אמר ליה רב פפא לרבא ואמרי לה רבינא לרבא ואמרי לה רב אדא בר מתנא לרבא אדיליף ממנעל נילף מקפנדריא אמר ליה תנא יליף מִמנעל ואָת אמֶרת מקפנדריא מאי היָא דתניא יּדּלא יכנס אדם להר הבית לא במקלו שבידו ולא במנעלו שברגלו יולא במעות הצרורים לו בסדינו ובפונדתו מופשלת לאחוריו ולא יעשנה קפנדריא במנעלו שבו גלו יולא במעות הצדורים לו בחינו ובפונדתו מופשלת לאווריו ולא יעשנה קפנדיא ורקיקה מקל וחומר ממנעל ומה מנעל שאין בו דרך בזיון יאמרה תורה יישל נעליך מעל רגליך רקיקה שהיא דרך בזיון לא כל שכן רבי יוםי בר יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר ייבי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק והלא דברים קל וחומר ומה שק שאינו מאום לפני בשר ודם כך רקיקה שהיא מאוםה לפני מלך מלכי המלכים לא כל שכן אמר ליה אנא הכי קאמינא נימא הכא לחומרא והכא לחומרא

עול במוסף הערור ערד שו ו' שפירש השתנה מלשוו את שיני כו,, ה) שם ולעיל כה. [בכורות מד:ן, ו) ןעי' תוספות ב"ק לח. למי היה אלאן, ז) פס"א: רומאין, ד"ה אלאן, ז) פס"א: רומאין, **ח**) [לעיל נח. סנהדרין עב.], ע) מגילה כט. ע"ש, י) [חוספחא פ"ו הכ"דן, ל) ועי תוס' ב"מ כו. ד"ה בהר ותום׳ פסחים ז.

במחתרת ימלא הגנב וגו' (שמות

כב) וכבר פירשנוהו למעלה במעשה

דר׳ שילח (ד׳ נח.): לניעות שרחיתי

בך. שוכום למערה בשביל הלוע

ואף שם נהג לניעות כדמפרש ואזיל:

שסכך. רגליו בבגדיו כסוכה: שיש

בו ליפרע כמה. שיש במיתתו כדי

לכפר על כמה עונות: ובהשחית

ראה ה' וינחס. מקרא הוא באותה

פרשה בדברי הימים: כסף כפורים

ראה. שנתן במנין ראשון של

ישראל למשכן והוא כפר על מנין

זה שהרי לזכרון נתן כדכתיב והיה

לבני ישראל לזכרון לכפרם ועכשיו

הולרכו כפרתו: **כשמה**. כמשמעה פירוש שמה: **אדמקיפנא אדרי**

איעול בהא. בעוד שאני מקיף כל

שורות הבתים הללו אכנס כאן לקלר

דרכי: אדרי. שורות: קפנדריא.

טריי״ה בלע״ו: מעיקרה. קודם

שובנה עליו בית הכנסת: נילף מקפנדריא. לאיסורא דתנן

במסכת מגילה (ד׳ כח.) אין עושין

גליון הש"ם גם' אל תקרי ארם. עי' יכמות ס"ל ע"ל תוס' ד"ה ולין:

לו. ל. ל. ל. ל. ל. בליה ל. ל. [עד' תוספות תגיגה ל: ד"ה כי תבואון, מ) [שמות ל],

הגהות הגר"א

[א] שם הנכנס לבהכ"ג להתפלל מותר. נ"ב גירסת הרי"ף מלוה וכן הרא"ש במגילה: וכן התחים בנוניים. [ב] רש"י ד"ה כל המיסך כו' אלמא אין כרי. נ"ב ולייע למה לא פירש כמ"ש בסמיד למימרא דלא כו':

לעזי רש"י

אציי"ר. פלדה. טושי"ר. להשתעל. טבחי"א [טבחיא"ה]. פי-הטבעת.

תורה אור השלם

1. מַאַשֶּׁר יָקַרְתָּ בְעֵינֵי נִבְּבַּדְתָּ ואָנִי אֲהַבְתִּיךִּ וְאָתֵּן אָדָם תַּחְתָּיךְּ וּלְאֻבִּים תַּחַת נִפְּשֶׁךְּ:

2. הנה היום הזה ראו עיניר וְשֵּׁה נַהְּים נְתָּיְהְ יְיִ הַיּוֹם בְּיִדִי אַת אָשֶׁר נְתִּנְךְ יְיִ הַיּוֹם בְּיִדִי עָלֶיךְ וְאִמֵּר לֹא אָשְׁלֹח יְדִי בַּאַרְה וְאִמֵּר לֹא אֶשְׁלֹח יְדִי בַּאַדְנִי כִּי מְשִׁיחַ יְיִ הוּא:

3. ויבא אַל גִּדְרוֹת הַצֹּאן עַל כ. זַיָּבְאָ מֶּעֶרָה זַיְבּא שְׁאוּל לְהָפֶרְ זְשָׁם מְעֶרָה זַיְבֹא שְׁאוּל בְּיַרְבְּתֵי הַמְּעֶרָה יִשְׁבִּיִם:

הַנָּה הַיּוֹם אֲשֶׁר אָנְשֶׁי דְּוֹד אַלְּיוּ הַנָּה אָבִּינִי נֹתַן אֶת אִיבְרְּ בְּיָדֶרְ רְעִשִּׁיתְ לוֹ פָּאֲשֶׁר יִטְב בְּעִינְיךְ וַיְּקֶם דְּוֹד וַיִּכְרֹת אֶת כְּנָף הַמְּעִיל אֲשֶׁר לְשָׁאוֹל בַּלְט: הַמְּעִיל אֲשֶׁר לִשְׁאוֹל בַּלְט: שמואל א כד ד

שמואל א כו י 5. וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זְקַן בָּא בַּיָּמִיכ וַיְכַסָּהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יִחַם לוֹ:

יְעַתָּה יִשְׁמַע נָא אֲדֹנִי יִ המלר את דברי עבדו אם י בְּנַתְּלָתְ יִיְּ לְאמֹר לַךְּ עֲבֹד הָאָדָם אֲרוּרִים הַם לְפְנֵי יִיְ כִּי הַאָּדָם אֲרוּרִים הַם לְפְנֵי יִיְ כִּי הַלְשׁוֹנִי הַיּוֹם מְּדָחָה וְאָם יְיָּ הַפְּיִלְתְיִי יִיְּ לְאמֹר לַךְּ עֲבֹד אלהים אחרים:

שמואל א כו לו לם 7. כִּי תִשָּׁא אָת ראש בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל לִפְקְדִיהָם וְנָתְנוּ אִיש בֹפֶר נִבְשׁוֹ לִיִי בִּבְּקֹד אֹתָם וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נָנֶף בִּבְּקֹד אתם:
אתם:
אתם:
אתם:
את קייד לקנות את קייד אל דברי הימים א כא א קייד אל: דברי הימים א כא א קייד אל: דברי הימים א לחרות קיישראל וויסף אף יין לחרות קיישראל וויסת את קוד קהם בְּיִּשְׁרָ אֵל וְיָטֶר בְּיִּתְ בְּיִדְ בְּיֶב לַאמר לַךְּ מְנֵה אָת יִשְׂרָאֵל וְאָת יְהוּדָה: שמואל ב כד א 10. וַיִּתַן יִי, דָּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל מַהַבּּקָר וְעֵד עַת מוֹעֵד וַיְּמָת מן העם מדן ועד באר שבע

שמאל בינו טו 11. וַיִּשְׁלָח יָדוֹ הַמֵּלְאָרְ יְרוּשָׁלֵם לְשַׁחֲתָה וַיִּנְּחֶם יְיָ אֶל הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הָרֶעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית בָּעָם רַב עַתָּה הֶּרֶף

12. וַיִּשְׁלַח הָאֱלֹהִים מַלְאָךְ יִרישָׁתַב וּכהשחית ראה יי וינחם על

רב ביבי אמר רב אסי כל מי שרק בהר הבית כאלו רק בבבת עין כליפי למעלה, שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים. רבה אמר רקיקה בכנסת מותר ממנעל, מה נעל בהר הבית אסור בכנסת מותר, אף רקיקה בהר הבית אסור בכנסת מותר. ומקשינן

הבת את הבית כאל רק בבבת עין כליפי למעלה, שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים. רבה אמר רקיקה הקראה המשחית רב עתה הרף אך המשחית רב עתה הרף אך המשחית רב עתה הרף אך המשחית רב עתה הרף אר בבבת עין כליפי למעלה, שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים. רבה אמר רקיקה באשרים באשר ראם מחשבה אמר רקיקה באשרים באשר ראם מחשבה אמר רקיקה באשרים באשר האמר מותר ממנעל, מה נעל בהר הבית אסור בכנסת מותר. ומקשיין באשר הבית אסור בכנסת מותר. ומקשיין במשר הבית אסור בכנסת מותר ממעל הבית המשר בבית המשר בית 11. לקקית את בפור המשר בית 11. לקקית את בפור השר אפון להשתחות צא דרך שער נגב והבא א דרך שער בפור האשר בעולם והיו עיני ולבי שם כל הימים: מלכים א ט ג יצא דרך שער בפונה לא ישוב דרך השער בית המשר בא נובר המשר בית המש

פה א ב [לית' ברמב"ס] [טוש"ע או"ח סי' קנא סעי׳ הן: ג מיי׳ פי״א מהלי מפלה הלכה

ג מיי׳ פי״ח מהכי תפכה הככה [ח] י סמג עשין יט טוש״ע או״ח סי׳ קנא סעיף ה: פו ד מיי׳ פ״ז מהלכות בית הבחירה הלכה [ב] ז סמג עשין קסד: עשין קסד: פו ה מיי שם הלכה ב:

לנקביך שפוך ואל תשהא אותם: קרנא קריא ברומי. אם תשמע

קול קרן ברומי הוא סימן למבקשי תאנים לקנות ולהוליך למקום אחר:

בר מובין חאני חאני דאבוך ובין.

אם אין אביך בבית הזהר אתה בנו

למכור תאניו בעוד שיש תובעים:

בשבילי. שביל קטן שפונים בו

לשדות: נחר ליה חבבח. לידע חם

יש שם אדם. נחר טושי"ר בלע"ו:

אמר ליה. ר' אבא לרב ספרא:

עד כאן לא עיילת לשעיר. שאינן

לנועין בבית הכסח: וגמרם לך מילי דשעיר. שחינך לנוע: לחו

הכי תנן. במסכת תמיד: מדורה היתה שם. בעזרה היסק גדול של

אור להתחמם שם הכהנים המסיכים

רגליהם בבית הכסא שלריכין

טבילה כדתנן במסכת יומא (ד' כח.)

כל המיסך [=] רגליו טעון טבילה:

ובית הכסה של כבוד. חלמה חין

מספרים בבית הכסא ואת אמרת

ליעול מר: והוא סבר. רב ספרא

שמהר לומר ליעול מר סבר מסוכן

מוסף רש"י . הובא בסוף המסכת

רבינו חננאל

תניא בן עזאי אומר על כל משכב שכוב חוץ מן הקרקע, על כל מושב שבחוץ שב חוץ מן הקורה. אמו שמואל שינה בעמוד השחר שמואל שינה בעמוד השחר כסמטא לפרולא. תני בר קפרא אדכפנת אכול, אדהצית שתי, אדרתחא קדרך שפוך כולי. דברין פשוטין. רב ספרא עייל לבית הכסא אתא ר׳ אבא נהר ליה, אמר ליה רב ספרא ליעול מר, אמר ליה עד כאן לא עיילת לשעיר גמרת לך מילי דשעיר. פירוש, עד כאן לא נכנסתה בארץ , אדום. שהיא ארצה שעיר שדה אדום. למדתה דרכיהו שורה אודם, למוזנה דוביהן שמדברין כשהן יושבין שנים שלשה כאחד בבית הכסא, ואינם מתביישין זה מזה, אלא מניחין פתח בית הכסא פתוח, כרי שיכנס כל מי שיבוא, למה לא סגרתה הפתח, אלא ראיתי אני הפתח פתוח נדמה לי שאין שם אדם, לפיכך באתי להכנס, מי לא תנן במסכת תמיד במשנתינו מצאו לבית הכסא במשמרנו מבאו לביון אכטא בעזרה נעול, בידוע שיש שם אדם, פתוח בידוע שאין שם אדם. ופרקינן רב ספרא הוה סבר ר' אבה מסוכן הוא דדחקי ליה עידניז. כדתניא רב שמעוז בן גמליאל אומר עמוד שמצון בן גמליאל אומר עמוד שחוור מביא את האדם לידי הדרוקן, פירוש עמוד החוזר עמוד של צואה שהתחיל להימשך ולצאת חוץ לטבעת ונטרד ולא הפילו לחוץ אלא החזירו ועמד והילך, מביא את האדם לידי חולי הדרקון ניפוח הבטן. סילון החוזר קילוח השתנת מי רגלים. פירוש דרקונא נחש. הגלים. פירוש דיקונא נחש. פירוש כרכשא פי הטבעת. ואמר להרגך ותחס עלין. פירוש ואומר להרגך שאתה רודף, והתורה אמרה הבא להרגך השכם להרגו, אילא להרגך השכם להרגן, אילא ציניעות שראיתי בך ותחס עליך. להסך את רגליו מלמד שסכך את עצמו מכל צד כסוכה. ומפני שביזה הבגדים דיר וכרת את כנף המעיל אשר לשאול, לפיכך נענש שנאמר ויכסוהו בבגדים ולא שנאמר ויכסוהו בכגדים ולא ייחם לו. ומפני שאמר אם "יי הסיתך בי ירח מנחה, נענש וניסת, שנאמר ויעמוד שטן ויסת את דוד למנות את ישראל ויתן י"י דבר בישראל מהבוקר ועד עת זריקתו. ור׳ יוחנן אמר עד חצות ממש. יוחנן אמר עד חצות ממש. ויאמר למלאך המשחית בעם רב (אתה) [עתה] הרף ידך, טול הרב שבהן, ואיזה הוא, בהר הבית במקלו ובמנעלו בחו הבית במקרו המנכלו ובאפונדתו ובאבק שעל רגליו, ולא יעשנו קפונדריא, ורקיקה מקל וחומר. אמר רבא קפונדריא כשמה, כמאן דאמר קפונו אי בשמה, כמקן אמה אדמקיפנא בהא אידרי איעול בהא, ואיפוק לקבלי. ואם היה שביל מעקרו [מות]ר. והנכנס בכנסת שלא לעשותו קפונדריא ונ[זד]מן לצאת פי שנראה כעושה בית הכנסת פי שנראה כעושה בית הכנסת קפונדריא. וכן הנכנס לכנסת להתפלל מותר לצאת כנגדו ואף על פי שנראה כעושה בית הכנסת קפונדריא. אמר